

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2308
Tarih : 09.05.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA;

Akademisyenlerin temel haklarına yönelik ihlallerin ve üniversitelerde yaşanan akademik tahribatın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu
① Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Kürt sorununun çözümünü amaçlayan müzakere sürecinin Temmuz 2015'te sona ermesiyle Kürt yurttaşların yoğunlukta yaşadığı bölgelerde başlatılan uzun süreli sokağa çıkma yasakları ve askeri operasyonlar, ağır insan hakları ihlallerinin yaşanmasına neden olmuş, ülke genelinde ise ifade ve basın özgürlüğü ile akademik özgürlükler gibi demokrasinin temelini oluşturan hak ve hürriyetler önemli ölçüde kısıtlanmıştır. 11 Ocak 2016'da Kürt nüfusun ağırlıkla yaşadığı illerde yaşanan sivil ölümlere, abluka ve şiddete dikkat çekerek devleti sorumlu davranmaya ve şiddete son vermeye çağıran "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bir bildiriye kamuoyu ile paylaştan, Türkiye'den ve yurtdışından 1128 akademisyenin oluşturduğu Barış İçin Akademisyenler de bu süreçte oldukça ağır hak ihlalleriyle karşılaşmışlardır.

Noam Chomsky, David Harvey, Etienne Balibar, Judith Butler, Immanuel Wallerstein gibi uluslararası düzeyde tanınmış akademisyenlerin de imzacıları arasında yer aldığı söz konusu bildiri, yaşam hakkının ihlali başta olmak üzere, bölgede yaşanan insan hakları ihlallerine dikkat çekmekte; vatandaşlık haklarının koruyucusu olması gereken devleti göreve çağırmaktadır. Ne var ki, yalnızca Anayasa ve Uluslararası Sözleşmelerle güvence altına alınmış olan ifade özgürlüğünü kullandıkları için bilim insanları hedef gösterilmiş, hükümet yanlısı medya tarafından linç kampanyasının hedefi haline gelmiş, işlerine son verilmiş, yurt dışına çıkmaları engellenmiş, gözaltına alınmış, haklarında adli soruşturmalar açılmış, tutuklanmış ve daha pek çok hak ihlaliyle karşılaşmışlardır. Yani akademisyenlerin ifade özgürlükleri, çalışma hakları, seyahat özgürlükleri, akademik özgürlükleri ve özel hayatlarının

gizliliği ihlal edilmiş, bağımsız bir mahkemede yargılanma ve adil yargılanma hakları ellerinden alınmıştır.

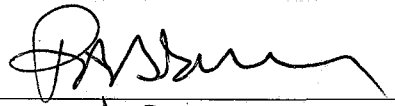
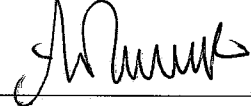
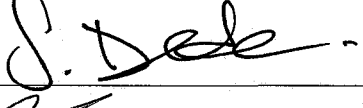
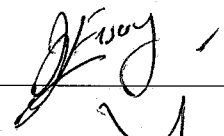
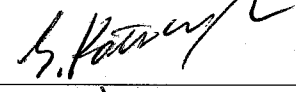
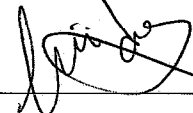
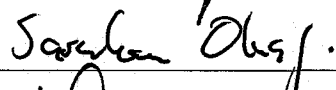
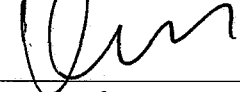
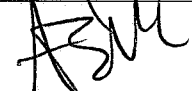
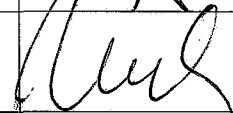
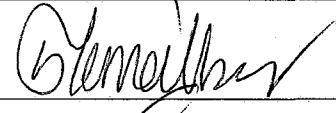
Barış İçin Akademisyenler'in paylaştığı verilere göre, 406 imzacı akademisyen, KHK ile kamu görevinden ihraç edilmiş, 89'u işten çıkarılmış, 72'si istifa ettirilmiş, 27'si zorla emekli edilmiş, 505'i hakkında ise disiplin soruşturması açılmıştır. 70 akademisyen bu süreçte gözaltına alınmış, 4'ü tutuklandıktan sonra çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakılmış (haklarında açılan TMK 7/2 davası ertelemelerle ve TCK 301 için izin beklentisiyle sürdürülmektedir), 688'i hakkında dava açılmıştır. Yüzlerce akademisyenin davası sürerken, 175 akademisyen, en az 15 en çok 36 ay olmak üzere değişen sürelerde hapis cezası almıştır. Cezası karara bağlanan akademisyenler arasında cezası ertelenmeyen hatta İstinaf Mahkemesi tarafından onaylandığı için cezaevine giren değerli bilim insanları da bulunmaktadır.

KHK'larla ihraç edilen akademisyenlerin yurtdışına çıkışları süresiz olarak engellenmiş, KHK'larla ihraç edilmeyen pek çok akademisyenin pasaportları ise bir açıklama yapılmadan iptal edilmiştir. Üstelik yurtdışı yasakları, akademisyenlerin eşleri ve çocukları için de uygulanmıştır. Türkiye'de akademik çalışma yapması engellenen bilim insanlarının akademik dünya ile de bağı bu şekilde koparılmakta, yurtdışında ders vermeleri, akademik konferanslara katılmaları, araştırma yürütmeleri de engellenmektedir. Bu durum, yalnızca alehlerinde yürütülen karalama kampanyası nedeniyle özel sektörde de iş bulmakta zorlanan akademisyenleri ekonomik güvencesizliğe ve "sivil ölüm"e mahkum etmekle kalmamakta, yüzlerce yetişmiş bilim insanını üniversitelerin dışına iterek Türkiye'de akademik hayatı telafisi mümkün olamayacak ağır bir tahribata uğratmaktadır.

Türkiye'de akademik ortam, binlerce akademisyenin ihraç edilmesi (OHAL'in ilanını takip eden süreçte Barış Akademisyenlerinin de aralarında bulunduğu toplam 6081 akademisyen KHK yoluyla ihraç edilmiştir) ve üniversitelerin özerkliğini yitirmesi (Rektörlük seçimlerinin kaldırılarak Rektörlerin Cumhurbaşkanı tarafından atanması, öğretim üyelerinin disiplin suçları açısından Devlet Memurları Kanunu'na tabi hale getirilmesi vb.) üniversiteleri hiçbir baskı ve kısıtlama hissetmeksizin özgürce ve bağımsız bilim üretilen kurumlar olmaktan çıkarmıştır.

Yetişmiş akademik kadroların yerine iktidarın mutlak denetimine tabi bir akademi üretme çabası ise tabiatı gereği başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Örneğin, son dört yılda kurulan 21 devlet üniversitesinin öğretim elemanı başına düşen makale sayısı toplam 0,10'dur. Bilimsel yayın azlığının yanı sıra, Türkiye genelinde önemli uluslararası akademik dergilerde yayımlanan makale sayısı da oldukça azdır. Akademisyenlerin ihraç edilmesi ve üniversiteler üzerinde yaratılan baskı ortamının sonucunda Türkiye akademisine ağır bir zarar verildiği görülmektedir.

Başta Barış Akademisyenleri olmak üzere haksız biçimde üniversitelerden ihraç edilen akademisyenlerin haklarının iadesi ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi, akademinin yeniden özerk, bağımsız ve bilimsel bir yapıya kavuşturulması ve akademiye tahribatin onarılması, Türkiye'de bilimsel üretim ve gelecek nesiller için büyük önem taşımakta, Türkiye Büyük Millet Meclisine de bu bağlamda önemli bir görev yüklemektedir. Tüm bu nedenlerle, akademisyenlerin temel haklarına yönelik ihlallerin ve üniversitelerde yaşanan akademik tahribatin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonunun kurulması büyük önem arz etmektedir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
3	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
4	SAİT DEDE	HAKKARİ	
5	HABİP EKSİK	İĞDIR	
6	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
7	OYA ERSOY	İSTANBUL	
8	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
9	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
10	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	HAKKI SARUHAN OLUÇ	İSTANBUL	
13	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
14	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
15	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	TUMA ÇELİK	MARDİN	
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	